

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15209/2024
03.09.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Драгана Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Томашевић, адвокат из ..., против тужене „АИК БАНКА“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6049/21 од 29.09.2022. године, у седници одржаној 03.09.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против правноснажног дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6049/21 од 29.09.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против правноснажног дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6049/21 од 29.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 138/14 од 29.09.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је предлог за одређивање привремене мере да се забрани туженој да отуђи, оптерети и на други начин располаже дуплекс станом бр. .. површине 86,71 м² на поткровљу стамбене зграде бр. .. у ул. ... у Новом Саду на кат. парцели бр. .. КО Нови Сад уписано у лист непокретности бр. .. КО Нови Сад 1 на „Сунце“ ДОО Нови Сад, ул. ..., повучен. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је утврђено да је ништава одредба Уговора бр. ... о кредиту за куповину непокретности закљученог 06.08.2007. године између тужиоца и правног претходника тужене и то: одредба члана 1. став 1. у делу који гласи: „Ануитети утврђени у ЦХФ се плаћају у динарској противвредности по продајном курсу Банке на дан уплате“; одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Банка, у случају битних промена услова на домаћем и/или иностраном тржишту новца, задржава право промене каматне стопе у складу са актима своје пословне политике, о чему је дужна да благовремено обавести Корисника“; одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Накнада за обраду захтева 0,5% на износ кредита“; одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Накнада на име трошкова обраде захтева за осигурање кредита код

Националне корпорације за осигурање стамбених кредита: 30 еура у динарској противвредности по средњем курсу евра на дан подношења захтева за кредит“; одредба члана 2. став 1. у делу који гласи: „корисник кредита се обавезује да, у циљу осигурања овог Уговора код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, на дан пуштања кредита у коришћење плати Банци премију осигурања у висини од 4,2% износа одобреног кредита утврђеног у члану 1. овог уговора“ и одредба члана 4. која гласи „На сва доспела а ненаплаћена потраживања Банка ће наплаћивати камату за период од доспелости обавезе па до исплате у двоструком износу уговорене камате“. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу захтева којим је тражио да се утврди да је Уговор бр. ... о кредиту за куповину непокретности закључен 06.08.2007. године између тужиоца и правног претходника тужене, ништав у преосталом делу. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати 431.944,66 динара са законском затезном каматом од 27.12.2013. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати 70.141,05 динара са законском затезном каматом од 26.01.2015. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 208.321,00 динар са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиоца да се обавезе тужена да на износ трошкова парничног поступка од 208.321,00 динара плати законску затезну камату од 29.09.2020. године стицања услова за извршност.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6049/21 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П 138/14 од 29.09.2020. године у ставу четвртм и петом изреке као и у делу става другог изреке којим је утврђено да су ништаве одредбе Уговора бр. ... о кредиту за куповину непокретности закљученог 06.08.2007. године између тужиоца и правног претходника тужене, и то: одредба члана 1. став 1. у делу који гласи: „Ануитети утврђени у ЦХФ се плаћају у динарској противвредности по продајном курсу Банке на дан уплате“; одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Банка, у случају битних промена услова на домаћем и/или иностраном тржишту новца, задржава право промене каматне стопе у складу са актима своје пословне политике, о чему је дужна да благовремено обавести Корисника“ и одредба члана 4. која гласи „На сва доспела а ненаплаћена потраживања Банка ће наплаћивати камату за период од доспелости обавезе па до исплате у двоструком износу уговорене камате“. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Трећег основног суда у Београду П 138/14 од 29.09.2020. године у ставу трећем и шестом изреке као и у преосталом делу става другог изреке којим је утврђено да су ништаве одредбе Уговора бр. бр. ... о кредиту за куповину непокретности закљученог 06.08.2007. године између тужиоца и правног претходника тужене и то: одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Накнада за обраду захтева 0,5% на износ кредита“; одредба члана 1. став 2. у делу који гласи: „Накнада на име трошкова обраде захтева за осигурање кредита код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита: 30 еура у динарској противвредности по средњем курсу евра на дан подношења захтева за кредит“; одредба члана 2. став 1. у делу који гласи: „корисник кредита се обавезује да, у циљу осигурања овог Уговора код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, на дан пуштања кредита у коришћење плати Банци премију осигурања у висини од 4,2% износа одобреног кредита утврђеног у члану 1. овог уговора“ и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажног дела пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23).

Одлука која се побија донета је у складу са судском праксом и правним ставом израженим у одлукама Врховног суда, да је ништава одредба уговора којом банка одобрава кредит у висини динарске противвредности по куповном курсу банке на дан пуштања средстава, а корисник кредита се обавезује да отплату кредита врши по продајном курсу банке важећем на дан конкретне уплате. Овом одредбом уговора није установљен паритет стране валуте са кредитном обавезом тужиоца, док висина кредитних средстава која је тужена банка пласирала није сразмерна висини доспелих рата за плаћање од стране тужиоца као корисника кредита. Тиме је нарушено једно од основних начела облигационог права – начело еквивалентности узајамних давања. Осим тога, уговарање променљиве каматне стопе нејасним и непотпуним формулацијама у погледу начина одређивања висине уговорне камате, противно је начелима савесности и поштења и равноправности уговорних страна, па као такво није допуштено. Оспорена уговорна одредба о променљивој уговорној каматној стопи која зависи од аката пословне политике банке и не садржи јасне параметре за одређивање и обрачун њене висине, представља ништаву одредбу уговора. Одлука о основаности туженог захтева за утврђење ништавости наведених одредби уговора и враћање стеченог по тим основама, заснована је на примени одговарајућих одредби материјалног права и донета је у складу са судском праксом и правним ставом израженим у одлукама Врховног суда, због чега не постоји потреба за уједначавањем судске праксе у овој врсти спора нити потребе за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потребе за новим тумачењем права. Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради утврђења и стицања без основа тужилац је поднео 30.01.2014. године, а вредност предмета спора очигледно не прелази износ прописан одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у ком вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија тужене није дозвољена на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић